

CHESTIONAREA STUDENȚILOR: CONSTATĂRI, SUGESTII, RECOMANDĂRI

QUESTIONING STUDENTS: FINDINGS, SUGGESTIONS, RECOMMENDATIONS

CLAUDIA CRĂCIUN¹,

doctor în pedagogie, profesor universitar,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

TATIANA COMENDANT²,

doctor în sociologie, conferențiar universitar,
Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

CZU 378.146:316.346

Mediul academic s-a obișnuit cu faptul că chestionarea studenților este o procedură obligatorie, efectuată în fiecare semestru, pentru a constata nivelul de apreciere a predării disciplinelor din semestrul precedent și pentru a identifica propunerile studenților referitor la îmbunătățirea procesului de instruire.

În articolul de față propunem constatări, sugestii și recomandări survenite în urma analizei răspunsurilor studenților la întrebările din „Chestionarul de evaluare a activității didactice de către studenți”, elaborat în cadrul Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP).

Studenții de la Facultatea Artă Teatrală, Coregrafică și Multimedia au completat 135 de chestionare, în care au apreciat calitatea predării disciplinelor din semestrul I al anului universitar 2017-2018.

Cuvinte-cheie: cercetare, chestionar, studenți, calitatea instruirii, cadre didactice, AMTAP

The academic world has become accustomed to the fact that questioning students is a mandatory procedure, carried out every semester to ascertain the level of appreciation of teaching the disciplines of the previous semester and to identify the students' proposals regarding the improvement of the training process.

In this article we propose findings, suggestions and recommendations arising from the analysis of students' answers to the questions in the „Questionnaire for the Evaluation of the Didactic Activity by Students”, developed within the Academy of Music, Theatre and Fine Arts.

The students from the Faculty of Theatre Art, Choreography and Multimedia filled in 135 questionnaires, in which they appreciated the quality of teaching the disciplines in the first semester of the academic year 2017-2018.

Keywords: research, questionnaire, students, quality of training, teachers, Academy of Music, Theatre and Fine Arts

Introducere

De-a lungul istoriei s-au impus mai multe modalități de testare a enunțurilor despre realitate. Orice domeniu al realității sociale este studiat în constelația de valori ale dezvoltării și progresului umanității. „...Cercetarea socioumană este preocupată, mai degrabă, de producerea informațiilor referitoare la fapte, nu de enunțul judecăților de valoare” [1 p. 12]. *Cercetarea socială investighează ființe umane care dispun de o cunoaștere comună a vieții zilnice în societate.*

„Cercetarea este un proces, o activitate de investigații obiective a cunoștințelor asupra unor probleme factuale. Funcțiile sale sunt acelea de a descrie, de a explica, de a înțelege, de a controla, de a prezice faptele, fenomenele, conduitele, deci, de a elucida mecanismul de producere a faptelor...; prin cercetare înțelegem încercarea de a dobândi noi cunoștințe, apelând la niște metode obiective și sistematice, cu finalitatea de a identifica soluțiile unei probleme” [2 p. 3].

Sociologul român Lazăr Vlăsceanu, profesor la Universitatea din București, departamentul de sociologie, în lucrarea sa *Introducere în metodologia cercetării sociologice*, menționează că „...prin înțele-

1 E-mail: claudiacra@mail.ru

2 E-mail: tatianacomend@gmail.com

gerea introspectivă a semnificațiilor subiective vehiculate de actorii sociali și printr-o atitudine „științifică” (A. Schutz) este posibil să se realizeze cunoașterea obiectivă” [3 p. 106]. Cunoașterea științifică reprezintă astăzi principala cale de înțelegere a comportamentelor individuale și de grup, a faptelor, a fenomenelor și proceselor sociale.

„Cunoașterea sociologică are un caracter tehnic, instrumental, în sensul că tinde să conducă la o „inginerie socială” asemănătoare celei de tip tehnic. Sociologia se preocupă, în special, de domeniul mijloacelor, și nu de cel al scopurilor, ea oferă, mai degrabă, instrumente de rezolvare a problemelor, decât puncte de vedere normative sau valorice pentru orientarea și evaluarea practicilor în care agentul social este implicat... Dacă reluăm distincția kantiană dintre „este” și „trebuie”, atunci cunoașterea socială se construiește despre și în forma lui „este” [3 p. 29]. Domeniul științelor sociale și comportamentale are, prin natura sa, și o dimensiune practic-aplicativă.

Chestionarul sociologic

Metodele cantitative sunt cele mai frecvente și cele mai cunoscute modalități de obținere a unor volume mari de date din mediul social pentru o ulterioară prelucrare și analiză statistică. Metoda de bază este ancheta sociologică, iar instrumentul principal de culegere a datelor este *chestionarul*.

Vestitul cercetător român Septimiu Chelcea, în manualul *Metodologia cercetării sociologice: metode cantitative și calitative*, susține că „...indiferent dacă este vorba de un sondaj de opinie publică, de o anchetă sociologică sau de o cercetare de teren, *chestionarul* se dovedește a fi una din tehnicile cele mai frecvent utilizate în științele socioumane. Theodore Caplow (1970, 17), analizând principalele surse de date din articolele publicate în „Revue Française de Sociologie” (1965-1967) și în „The American Sociological Review” (1966-1967), sublinia faptul că anchetele prin interviu și *chestionar* reprezentau mai mult de jumătate din totalul studiilor publicate. Și în sociologia românească, la fel, predomină anchetele pe bază de *chestionar*. Un studiu pe zece ani (1972-1982) asupra revistei de sociologie relevă că jumătate din *cercetările* realizate, ale căror rezultate fuseseră publicate, se bazau pe aplicarea *chestionarelor* (Constantinescu, 1985, 268). Fără a dispune de analize riguroase, chiar o privire sumară asupra producției sociologice de până la 1989 și, mai ales, după această dată, ne îndreptățește să afirmăm că, în sociologia românească, de la relansarea ei în 1965 și până în prezent, *chestionarul* a reprezentat principala tehnică de investigare” [4 p. 172].

Chestionarul, ca instrument de baza folosit pentru culegerea datelor are caracter multidiscplinar, în sensul că necesită cunoștințe din mai multe discipline științifice: economie, statistică, matematică, sociologie, psihologie etc. Setul de întrebări din *chestionar* are ca scop colectarea datelor necesare atingerii obiectivelor *cercetării* [5].

Actualmente, în *AMTAP*, *studenții* sunt chestionați în fiecare semestru pentru a constata nivelul de apreciere a predării disciplinelor din semestrul precedent și pentru a identifica propunerile studenților referitor la îmbunătățirea procesului de instruire în viitor.

Au fost completate 135 de *chestionare* de către *studenții* Facultății *Artă Teatrală, Coregrafică și Multimedia (FATCM)*. Cu excepția *studenților* de la secția *Regie*, ceilalți au răspuns la câte 25 de întrebări, menite să constate gradul de satisfacție a respondenților și obiecțiile pe care le-au formulat privind *calitatea procesului de instruire* la facultate. Chestionarea a inclus 71 de discipline fundamentale și de specialitate, și 5 discipline – din modulul psiho-pedagogic.

Constatări

Este îmbucurător faptul că majoritatea covârșitoare a respondenților a fost satisfăcută de calitatea predării disciplinelor de la Facultatea *Artă Teatrală, Coregrafică și Multimedia*.

Din răspunsurile date de *studenți*, constatăm că marea majoritate din ei nu au frecventat toate orele (cu rară excepție, disciplina *Psihologia relațiilor*, lector universitar N. Toma), fapt care ne sugerează că departamentele/catedrele/secțiile trebuie să se preocupe insistent de elaborarea suporturilor de curs la fiecare disciplină, astfel ca studentul să poată recupera orele lipsă prin studii de sine stătător.

Cu atât mai mult, aproximativ jumătate din respondenți menționează că la disciplinele studiate sunt elaborate suporturi de curs și manuale. Totodată, se creează impresia că studenții nu știu ce este un suport de curs, deoarece la una și aceeași disciplină o parte din respondenți consideră că asemenea materiale sunt, pe când ceilalți menționează că nu sunt. Mai mult decât atât, vizita la bibliotecă, pentru a verifica acest subiect, ne permite să afirmăm că studenții au menționat lipsa manualelor și suporturilor de curs la disciplinele care dispun de aceste materiale și au răspuns afirmativ la cele care, de fapt, nu au așa ceva. Posibil, *cadrele didactice* le oferă la ore de curs anumite materiale instructive pe care respondenții le consideră suporturi de curs. Indiferent de natura erorii, cert este faptul că *cadrele didactice* de la facultate trebuie să elaboreze la toate disciplinele manuale, suporturi de curs sau, cel puțin, compendiumuri, deoarece noi dispunem de foarte puține materiale didactice elaborate, comparativ cu alte instituții universitare.

O altă constatare mai puțin plăcută, rezidă în faptul că *studenții* își doresc să fie mai multe forme de instruire interactivă sau, cel puțin, utilizarea mai pe larg a diverselor mijloace tehnice în cadrul orelor de curs.

E cazul să menționăm că o parte considerabilă din *studenți* au înregistrat un anumit subiectivism în aprecierile realizate de *cadrele didactice* la examene asupra cunoștințelor lor. Asemenea opinii au manifestat *studenții* care au note mai mici de 9 și 10 și nu au frecventat toate orele de curs. Totodată, acest fapt ne permite să afirmăm că *studenții* nu cunosc care sunt baremele de apreciere aplicate în cadrul examenelor. *Cadrele didactice* trebuie să-i familiarizeze nu numai cu conținutul disciplinei, dar și cu procedura de evaluare finală și baremele de apreciere la examenul final.

Sugestii

Regretăm faptul că foarte puțini *studenți* au completat compartimentul *Sugestii* din *chestionar*. Practic, numai 11% din respondenți au răspuns la această întrebare.

Sigur, e plăcut că o parte din sugestii constituie elogii în adresa *cadrelor didactice* (mai mulți profesori, ca, de exemplu, dl Vlad Druc și dl Dan Guțu sunt unii dintre cei mai buni profesori ai AMTAP; dl D. Olărescu este un profesor excelent; dna Claudia Crăciun este o adevărată comoară de istorii și sfaturi înțelepte; orele susținute de dl V. Reabcinschi sunt mereu interactive și presărate cu exemple și istorii reale).

Constatăm și anumite sugestii care vizează structura planului de învățământ (disciplina *Scenografia contemporană* nu trebuie să fie predată în ultimul semestru de studii. În acest semestru trebuie incluse disciplinele legate de teza de licență; este necesar să fie incluse mai multe ore la disciplina *Desenul și pictura teatrală*).

Solicită o deosebită atenție din partea catedrelor sugestiile care vizează calitatea predării. Astfel, câțiva respondenți solicită ca disciplina *Modelarea costumului scenic* să fie ținută în limba de stat; unor profesori le sugerează să manifeste interes față de lecții și *studenți*, să reacționeze adecvat la situațiile banale, să analizeze modul de predare a informației, să aducă exemple din practica instituțiilor de cultură și, nu în ultimul rând, să acorde o mai mare atenție disciplinei de muncă.

O parte din respondenți menționează necesitatea dotării procesului de instruire cu diverse mijloace audio, video și tehnologii avansate de predare.

Concluzii – recomandări

În primul rând, departamentele/catedrele/secțiile trebuie să examineze în cadrul ședințelor rezultatele chestionării *studenților* și să traseze măsurile necesare pentru ameliorarea situației.

În al doilea rând, trebuie să fie operate modificările necesare în *Planul de învățământ* la disciplinele menționate de respondenți.

În al treilea rând, catedrele trebuie să se preocupe insistent de elaborarea suporturilor de curs la fiecare disciplină, astfel ca studentul să poată recupera oricare lipsă de la ore prin studiu de sine stătător.

În al patrulea rând, *cadrele didactice* trebuie să-i familiarizeze pe *studenți* cu conținutul disciplinei, cu procedura de evaluare finală și baremele de apreciere la examenul final.

În al cincilea rând, *cadrele didactice* trebuie să aplice mai frecvent diverse forme interactive de instruire;

În al șaselea rând, procesul de studii trebuie dotat substanțial cu mijloacele tehnice necesare pentru a majora eficiența predării.

În al șaptelea rând, *cadrele didactice* care au fost specificate de respondenți cu obiecții de încălcare a disciplinei de muncă, să fie avertizați, iar în unele cazuri, chiar sancționați conform Regulamentului de ordine internă al AMTAP.

Rezultatele *cercetării* desfășurate sunt relevante pentru evaluarea activității științifico-didactice în cadrul AMTAP, în general, și pentru FATCM, în special.

A studia activitatea academică înseamnă a căuta cauzele, motivele acțiunii și depistarea informațiilor obiective prin raportarea la regulile specifice, iar identificarea acestora coincide cu înțelegerea activității științifico-didactice. Numai urmând demersurile științifice și aplicativ-empirice de analiză se poate ajunge la un studiu sociologic autentic al vieții universitare în specificitatea sa ireductibilă.

Referințe bibliografice

1. CHELCEA, S. *Tehnici de cercetare sociologică*: curs universitar [online]. [accesat 2 oct. 2018]. Disponibil: <https://alingavreliuc.files.wordpress.com/2010/10/septimiu-chelcea-tehnici-de-cercetaresociologica1.pdf>.
2. STĂNCIULESCU, D. *Sinteze. Principii de bază ale cercetării*: curs de lecții [online]. [accesat 24 sept. 2018]. Disponibil: https://sanitaracraiova.spiruharet.ro/images/scoala-sanitara/sinteza_principii_de_baza_ale_cercetarii.pdf.
3. VLĂSCEANU, L. *Introducere în metodologia cercetării sociologice*. Iași: Polirom, 2013. ISBN: 978-973-46-3292-3.
4. CHELCEA, S. *Metodologia cercetării sociologice: metode cantitative și calitative*: manual [online]. București: Editura Economică, 2001. [accesat 25 sept. 2018]. Disponibil: <https://www.studocu.com/en/document/universitatea-din-bucuresti/metode-de-cercetare/lecture-notes/documentstips-septimiu-chelcea-metodologia-cercetarii-sociologice/2304668/view>.
5. Chestionarul ca instrument de cercetare [online]. In: *Q Referat.com* [site]. [accesat 3 oct. 2018]. Disponibil: <http://www.qreferat.com/referate/marketing/chestionarul-ca-instrument-de-432.php>.